

Beheerplan nieuwe natuur

Landgoed Beekdal

Versie JW 09-12-2025

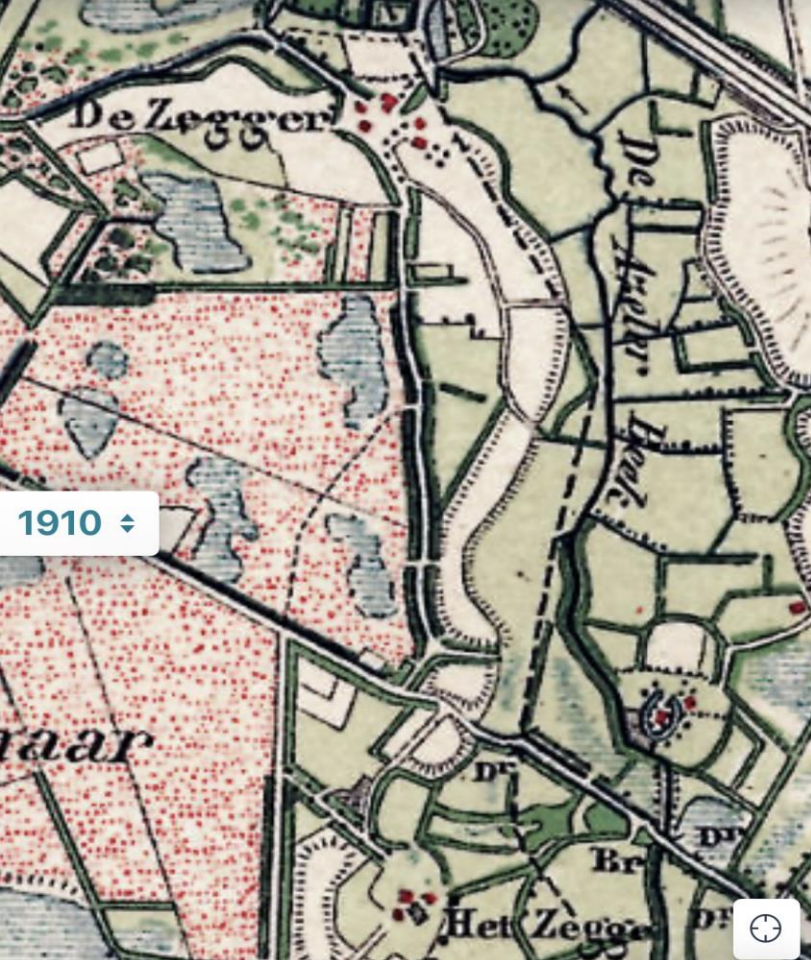

- **Inleiding:**

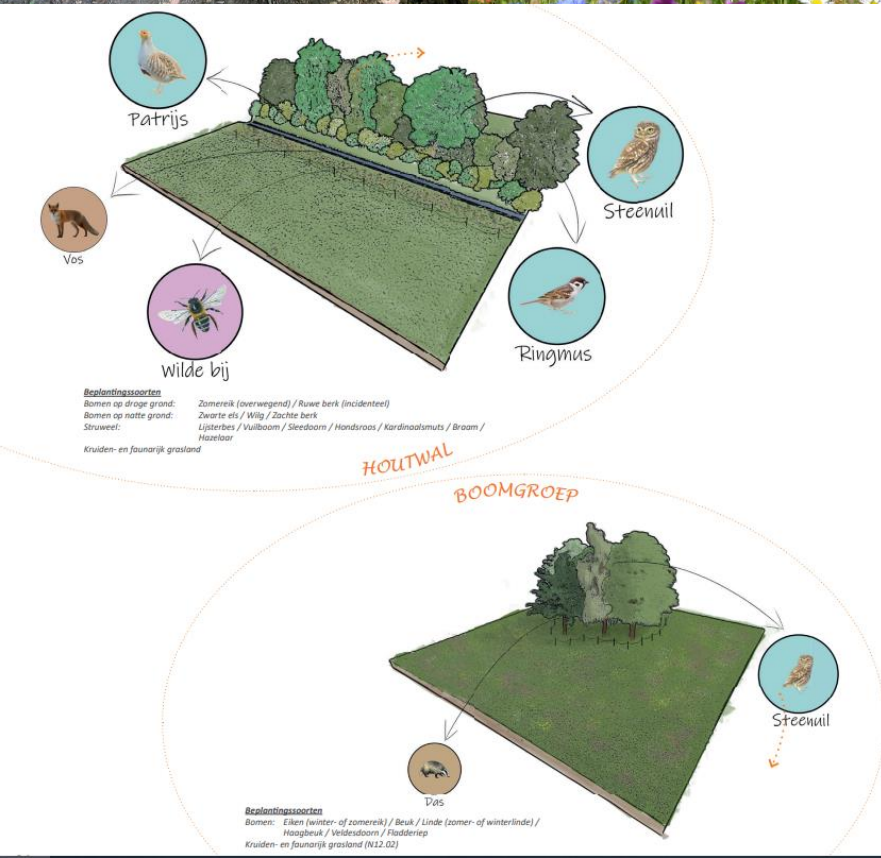
- Het “Landgoed Beekdal” is een nieuw te realiserend landgoed met 30% aan nieuwe natuur. Het gehele landgoed is 10 hectare groot, met de natte “Moat” weilanden die gelegen zijn tussen de Azelosebeek en een hoge dekzandrug genaamd de “Kamp”. Het landgoed heeft van oorsprong een agrarische functie dat deels ook blijft gehanteerd op de resterende 70% van het oppervlak, met name het grasland.
- De nieuwe natuur van het landgoed heeft groene- en blauwe-waarden. Deze nieuwe natuurgebieden wordt opengesteld voor wandelaars d.m.v. klomppaden en zichtlocaties op de dekzandrug en bij de oorspronkelijke doorwaadplek in de beek richting de Hondeborg.

- **Oorsprong/Historie:**

- Het glooiende landschap is ooit gevormd tijdens de laatste ijstijd ongeveer 10.000 jaar geleden. Door de opstuwende ijsmassa's die de landmassa's voortstuwden uit het noorden van Europa, hierdoor zijn er hoogteverschillen zoals de kampen en Essen in het Twentse-landschap ontstaan. Tijdens smeltperiode van de laatste ijstijd zijn de dalen door het schurende smeltwater verder uitgediept, uiteindelijk zijn de beekdalen hierdoor ontstaan. Door dat de beek in de afgelopen duizenden jaren regelmatig overstroomde tijdens de natte periodes, ontstond er in de lagere gelegen gronden een verrijking door het achtergebleven sediment en vette slijk. Oorspronkelijke Flora was dan ook van rijke variëteit met inheemse bloemen, grassen, rietachtige begroeiing en struikgewas die zich kon handhaven in de natte gronden tijdens de nieuwe overstromperiodes. De natte gronden waren dus rijker bedekt met humus dan andere gronden die niet overstromden. De weelderige begroeiing was in de periode na de ijstijd goed terug te vinden in de betreffende dalen direct langs de beek. Nog steeds is het niet verschaald en heeft het daardoor een verrijkte leem/kleiachtige grond van oorsprong. Naast de natte gronden ontstond de houtranden met hier en daar een solitaire boom en veel houterig struikgewas. Deze groene randen hield het afbrokkelen tegen. Tijdens de zandverstuivingen en overstromingen hielden de groene begroeide randen het zand vast en zorgde op een natuurlijke manier dat de dekzandruggen intact bleven. De verrijkte lagere gronden hebben waarschijnlijk direct na de ijstijd veel opengraslanden gekend waar het rondtrekkende wild zicht rijkelijk mee heeft gevoed.

- Rond het jaar 800 worden de eerste agrarische activiteiten genoemd als Tienden erf op de desbetreffende gronden. Op de “Kamp” (dekzandrug) met kleine akkers en weidegronden, die “Moattn” worden genoemd, langs de beek. Het weelderige graslandschap van destijds was een open graslandschap, welke “Zegger” werd genoemd. “Zegger” is oude benaming voor graslandschap. Deze eigenschap heeft het landschap nog steeds en wordt elk jaar begraast en gemaaid. De dekzandrug is eeuwen lang opgehoogd en bemest met heideplagsels-stalmest en diende met name als akkerland. Op enkele gedeeltes is het zelfs meer dan een meter hoger dan oorspronkelijk. De reden dat de hogere gedeeltes zich daarvoor leende is dat het niet overstroomde tijdens de zomer en winterperiodes. De groene houtranden (wallen) zorgden voor bescherming van de landerijen/gewassen en voor brandhout. Het wild had daarbij het genot van beschutting en de zangvogels aan nestgelegenheid.
- **Nieuwe natuur landgoed:**
- Om de oude functies van natuur op het landgoed terug te brengen, heeft dit plan de nodige basis. Namelijk een grasachtig open landschap met groene randen en glooiende vlaktes met inheemse bloemen en struiken.
- De blauwe waarden zullen opnieuw worden hersteld of deels zo nodig worden hersteld. Waarden die i.v.m. de klimaatverandering dienst doen als retentiegebieden tijdens overstromingen van de beek. De laatste jaren is het regelmatig voorgekomen dat grotendeels de Moat-gronden onderliepen tijdens de winter. De gronden konden ook niet in het voorjaar worden bemest door de drassige bodem. Met het huidige extensieve veeteeltbedrijf is de afgelopen decennia geen of nauwelijks kunstmest toegepast zodat het stikstof niveau betrekkelijk laag is. De natte natuurgronden zullen een extra impuls krijgen d.m.v. het opnieuw door te zaaien met **inheemse bloemrijke mengsels**. Naast de al aanwezige bloemen en onkruiden zoals; distels, brandnetels, paardenbloemen boterbloemen en madeliefjes. De bestaande houtranden worden versterkt en de omzoming van de landerijen van het landgoed krijgen hagen en bomenranden, samen met hier en daar een solitaire boom. De houtranden geven de bescherming voor het wild en vogels om daar in te kunnen verblijven en te nestelen. Een oude “Holle zandweg” wordt weer hersteld met een zandweg en karresporen, tussen de dekzandruggen. De “Holle zandweg” die eeuwen lang een functie had samen met de doorwaarding door de beek. Deze oude “Holle zandweg” is ook een onderdeel van de wandelpaden op het landgoed.

- **Kernonderdelen van het beheerplan natte gronden:**
- **Ecologisch maaibeheer;** het maaien van de natte natuurgronden wordt tijdens de droge periodes van het jaar toegepast, vanaf juli t/m november. Het gefaseerde maaibeleid zal de zaadzetting zoveel mogelijk ondersteunen in de zomer periode. Gefaseerd maaien van de natte natuurgronden d.m.v. de gedeeltes te maaien en hooien. Hierdoor zal de zaadzetting maximaal worden ondersteund en de insecten, dieren en vogels kunnen hier ook van profiteren. Vanaf maart t/m november worden de natte natuurgronden tussendoor begraast door raszuiver zoog-vee. De insteek is om de natuurlijke verschraling te ondersteunen.
- **Waterbeheer;** het hemelwater van het naastgelegen landhuis wordt afgevoerd in de sloten aan de steile rand van de natte natuurgronden. “Niks wordt verspild”. Tijdens de overstromperiodes wordt zoveel mogelijk water opgenomen vanuit de overstromende beek. Door de hoog gelegen en begroeide randen krijgt het water geen directe kans om weer snel terug te stromen. In de toekomst wordt het waterniveau van de aanliggende beek met minimaal 30-40 cm verhoogt. Het is een ontwerpplan van het waterschap, dat betekend dat deze retentiegronden dan ook erg goed tot zijn recht komen met de aanwezige natte natuur.
- **Biodiversiteit;** het zal zich weelderig voordoen als de natte natuurgronden zoals omschreven. De groene randen, bloeiende bloemen en ruige grassoorten zullen de vogels, dieren en insecten ondersteunen. Zoals bekend wordt er regelmatig een groep reeën gespot langs de beek. Het doel is om de huidige ecologische zone te versterken, zodat het aanwezige wild beschutting kan vinden in het ruige gras en de begroeide randen.
- **Opengestelde wandelpaden;** de betreffende wandelmogelijkheden d.m.v. klompenpaden worden openbaar gesteld. Deze zullen aan de toegangsranden worden afgeschermd met wandellaars-hekken om fietsers te vermijden. Paden worden gemaaid en stukgelopen gedeeltes hersteld doormiddel van opnieuw inzaaien.

- **Bestaande houtwallen en groen randen:**
- **Beheer groene randen;** het heeft betrekking op welke beplanting zich op de randen voordoet. Bomen en houtige struikgewas worden tussen de 5-8 jaar gesnoeid. De struikachtige hagen, ofwel spontaan opkomende struikgewas zullen elke 5 jaar als hakbestand worden afgezet om de omvang in toom te houden. Meidoornhagen en beukenhagen zullen minimaal elke zomer worden gesnoeid om de gewenste hoogte te behouden.
- **Bestaande Houtwallen;** deze zullen worden versterkt met her en der bomen en struikgewas die deels spontaan opkomen. Het onderhoud verlangt elke 5 jaar om de wallen te snoeien. Elke 15 jaar eventueel sterk uit te dunnen.
- **Subsidies met bijbehorende regelgeving;** Het uiteindelijke doel is om de afwaardering van de agrarische gronden voor nieuwe natuur in aanmerking te laten komen voor subsidies. Met name een NSW landgoed behoort tot één van de mogelijkheden. Met als doel het financieel mogelijk maken van het aanleggen en beheren van de desbetreffende nieuwe- en natte natuur.

- **Slotwoord en belang:**

- Dit beheerplan is gericht op herstel en duurzame instandhouding, inclusief monitoring van de flora en fauna, samen met de kwaliteit van het landschap. Door de natuurwaarden terug te laten komen zoals het eeuwen terug ook al aanwezig was. De beheerder heeft hierbij het doel om het in stand te houden zoals omschreven in dit plan. Het landgoed met zijn nieuwe natuur in het beekdal gedeelte geeft dan ook een perfecte aanvulling aan de aanwezige ecologische verbindingszone, tussen het Landgoed Twickel, Tusveld, het Vloedbeld en Landgoed Weleveld. De betreffende wandelpaden sluiten aan op de bestaande wandelroutes in de omgeving “wandelroute het Kloosterpad”.

